

ES 2024. gadā nelikumīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits ir samazinājies par 38 %

Eiropas robežu un krasta apsardzes aģentūra Frontex ir publicējusi provizoriskos datus, saskaņā ar kuriem kopējais 2024. gada nelikumīgo robežšķērsošanu skaits ir samazinājies par 38%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Kopējais atklāto gadījumu skaits nedaudz pārsniedz 239 000, kas ir zemākais līmenis kopš 2021. gada, kad migrāciju joprojām ietekmēja Covid-19 pandēmija. Tomēr jāatzīmē, ka, apskatot katru migrācijas ceļu atsevišķi, ir maršruti, kuros nelikumīgo robežšķērsošanu skaits ir ievērojami palielinājies, kā, piemēram, uz ES Austrumu sauszemes robežām ar Ukrainu un Baltkrieviju. [Lasīt plašāk.](#)

Eiropas Parlamenta deputāti ar Polijas premjeru Donaldu Tusku apspriež Polijas prezidentūras prioritātes

Polijas ministru prezidents Donalds Tusks 22. janvārī Eiropas Parlamenta deputātiem izklāstīja Polijas prezidentūras ES Padomē mērķus un tās moto “Drošība, Eiropa!”. D. Tusks sacīja, ka drošība ir Eiropas galvenā prioritāte, un drošībai un aizsardzībai ir nepieciešams tērēt līdz 5 % no IKP. Polijas prezidentūra vēlas mazināt nelikumīgās migrācijas draudus, jo Eiropas līderu pienākums ir nodrošināt ES robežu un teritorijas drošību. Kā nākotnes mērķus viņš minēja ES paplašināšanos un Ukrainas pievienošanos.

Jauns progress ziņojums par cīņu ar cilvēktirdzniecību

Eiropas Komisija 20. janvārī publicēja piekto ziņojumu par ES panākto progresu cilvēku tirdzniecības apkarošanā. Ziņojumā ir izklāstītas galvenās cilvēku tirdzniecības apkarošanas darbības no 2021. līdz 2024. gadam un sniegta statistikas analīze par 2021. – 2022. gada periodu. Laikposmā no 2021. līdz 2022. gadam reģistrēto cietušo skaits ir palielinājies par 20,5 %, un lielākā daļa cietušo ir trešo valstu pilsoņi (54 %). Šo palielinājumu var saistīt ar izmeklēšanas darba uzlabošanu. [Lasīt plašāk.](#)

Komisārs Brunnars apmeklē dalībvalstis, lai apspriestu prioritātes migrācijas un iekšlietu jomā

Iekšlietu un migrācijas komisārs Magnus Brunnars apmeklēja vairākas ES dalībvalstis, lai apspriestu galvenās prioritātes migrācijas, iekšējās drošības un robežu pārvaldības jomā. Vizīte sākās Varšavā, Polijā, kur komisāram bija ieplānotas tikšanās gan ar Polijas valdības pārstāvjiem, gan arī Frontex galvenās mītnes apmeklējums. Pēc tam komisārs Brunnars devās uz Grieķiju, kur viņš tikās ar premjerministru, lai apspriestu migrācijas pārvaldību, Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanu un trešo valstu valstspiederīgo integrāciju. Vizīte noslēdzās Parīzē, kur komisārs tikās ar Francijas premjerministru un iekšlietu ministru. Diskusijās galvenā uzmanība tika pievērsta būtiskām prioritātēm drošības un migrācijas jomā, tostarp turpmākajai iekšējās drošības stratēģijai, Eiropola lomas pastiprināšanai un cīņai pret terorismu un organizēto noziedzību. Viņi apsprieda arī Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanu un gaidāmo Komisijas priekšlikumu jaunam tiesību aktam par atgriešanu. [Lasīt plašāk.](#)

Eiropas Komisijā ir jauns ģenerāldirektorāts

No 2025. gada 1. februāra Komisijā ir Paplašināšanās un Austrumu kaimiņreģiona ģenerāldirektorāts (ENEST DG), kas atbild par paplašināšanās un pievienošanās sarunām ar kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kas varētu pievienoties Eiropas Savienībai. Šis ģenerāldirektorāts arī pārvaldīs lielāko daļu ES finansiālās un tehniskās palīdzības instrumentu paplašināšanās partneriem, kā ES austrumu kaimiņvalstīm, piemēram, Armēnijai, Azerbaidžānai un Baltkrievijai. Turklāt ģenerāldirektorāts sniegs pastāvīgu un noturīgu atbalstu Ukrainai un turpinās darbu pie Ukrainas atveseļošanas un atjaunošanas. [Lasīt plašāk.](#)

ETIAS ieviešana

ETIAS ir ieceļošanas atļauja, kas būs kā prasība bezvīzu režīma valstspiederīgajiem, kas ceļo uz kādu no 30 Eiropas valstīm. Šobrīd ETIAS vēl nedarbojas un prognozēti nedarbosies arī 2025.gada pirmajā pusē, jo vispirms jāievieš ieceļošanas/izceļošanas sistēma (IIS). Ceļotājiem būs jāiesniedz ETIAS pieteikumi tiešsaistē, izmantojot oficiālo ETIAS tīmekļa vietni europa.eu/etias vai oficiālo mobilo lietotni. Plānots, ka izmaiņas ieceļošanai Eiropā tiks ieviestas pakāpeniski un iekļaus pārejas periodu un labvēlības periodu. [Lasīt plašāk.](#)

Polijas prezidentūra sniedz pārskatu Eiropas Parlamenta komitejām

Ministri rīko vairākas sanāksmes parlamentārajās komitejās, lai iepazīstinātu ar Polijas prezidentūras Eiropas Padomē prioritātēm. Prezidentūra strādās pie drošības stiprināšanas pie ES ārējām robežām un cīņas pret migrācijas instrumentalizāciju. Pašlaik aktualizētas diskusijas par atgriešanu, kā arī sadarbību ar trešajām valstīm. Jūnijā plānotas ministru debates par Ukrainas bēgļu turpmāko aizsardzības statusu. Savos jautājumos Prezidentūrai EP deputāti pievērsa uzmanību Patvēruma un migrācijas pakta īstenošanai, kā arī jautājumam par atgriešanu, narkotiku kontrabandas apkarošanu un kritiskās infrastruktūras hibrīddraudiem.

[Lasīt plašāk.](#)

Eiropas migrācijas tīkla jaunumi

Eiropas migrācijas tīkla plānotie darbi 2025. gadā

Eiropas migrācijas tīkls 2025. gadā izstrādās virkni pārskatu, kas saistīti ar trešo valstu valstspiederīgo migrācijas pārvaldību Eiropas Savienībā. Tiks pētīta gan politikas attīstība attiecībā uz pagaidu aizsardzības saņēmēju tiesībām un pienākumiem, gan patvēruma meklētāju agrīnu integrāciju, gan trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju un prasmju atzīšanu, un izstrādāts pārskats par procedūrām un izaicinājumiem saistībā ar reglamentētajām profesijām. Tiks pētīti izaicinājumi un iespējas digitālo pakalpojumu izmantošanā likumīgās migrācijas procedūrās.

Vairāki pārskati tiks veidoti, lai izpētītu, kā ES dalībvalstis īsteno Migrācijas pakta ietvertos nosacījumus, piemēram, par patvēruma procedūru uz robežas, kritērijiem par drošām trešām izcelsmes un tranzīta valstīm, pamattiesību ievērošanu skrīninga un robežprocedūrā un juridiskās palīdzības sniegšanu patvēruma meklētājiem.

Tiks sagatavots Latvijas ziņojums EMT pētījumam par trešo valstu valstspiederīgo ilgtspējīgas integrācijas darba tirgū veicināšanu: prasmju pielāgošanas politiku un instrumentiem.

Tiek izstrādāts ikgadējais ziņojums par migrāciju un patvērumu Eiropas Savienībā 2024. gadā un Pārskats par migrāciju un patvērumu Latvijā 2024. gadā. Iepriekšējo gadu ziņojumi un pārskati pieejami [šeit](#).

Tiek pilnveidota [EMT Patvēruma un migrācijas terminu vārdnīca](#), kas 2025. gadā tiks papildināta ar terminiem, kas saistīti ar Migrācijas pakta ieviešanu.

Ar datiem par izsniegtajām uzturēšanās atļaujām, tiesībām uz nodarbinātību un patvēruma pieprasījumiem Latvijā līdz 2024. gada vidum aicinām iepazīties [EMT statistikas vizualizācijas rīkā](#).

Eiropas migrācijas tīkla jaunākās publikācijas

Publicēts EMT izpētes darbs **“Trešo valstu valstspiederīgo nelikumīga nodarbināšana laika posmā no 2017.-2022. gadam”**. Pētījumā ir sīki aprakstīti dažādi veidi, kā trešo valstu valstspiederīgie iesaistās nelikumīgā nodarbinātībā, un problēmas, ar kurām saskaras gan darba ņēmēji, gan iestādes. Tas ietver galveno likumdošanas un politikas sistēmu analīzi, kā arī praksi, lai novērstu, identificētu un apkarotu nelikumīgu nodarbinātību.

Laikā no 2017. līdz 2022. gadam visas EMT dalībvalstis aktīvi veica pārbaudes klātienē, lai apkarotu trešo valstu valstspiederīgo nelikumīgu nodarbinātību. Lielākā daļa valstu integrēja šos centienus plašākās darba inspekcijās. Mazie un vidējie uzņēmumi ir vizīzplatītākie nelikumīgi nodarbināto trešo valstu valstspiederīgo darba devēji, jo īpaši tādās nozarēs kā būvniecība, izmitināšana, ēdināšanas pakalpojumi, ražošana, lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība. Nozares, kuras kļūst arvien neaizsargātākas pret nelikumīgas nodarbinātības praksi, ir skaistumkopšana un labsajūta, piegādes pakalpojumi, drošības pakalpojumi, pasākumu vadība un nojaukšanas darbi.

Sekas trešo valstu valstspiederīgajiem, kas pieķerti nelikumīgi strādājot, ir atkarīgas no viņu uzturēšanās statusa un no tā, vai viņiem noteiktajā brīdī ir vai agrāk bija darba atļauja. Sodi ir dažādi, sākot no anulētām vai atteiktām uzturēšanās atļaujām līdz atgriešanas lēmumiem un naudas sodiem. [Lasīt izpētes darbu, pārskatu vai apskatīt vienlapi.](#)

Publicēts Eiropas migrācijas tīkla un ESAO (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija) pārskats **“Jauni un inovatīvi veidi, kā piesaistīt ārvalstu talantus Eiropas Savienībā”**. Ziņojums aptver laikposmu no 2021. gada janvāra līdz 2024. gada martam.

Kopš 2021. gada kopumā 15 EMT dalībvalstis, to skaitā arī Latvija, ir ieviesušas jaunas vai inovatīvas pieejas ārvalstu talantu piesaistei. Pārskatā īpaša uzmanība pievērsta divām “ārvalstu talantu” grupām – trešo valstu valstspiederīgajiem ar augstāko profesionālo kvalifikāciju vai prasmēm un visu prasmju līmeņu personām, kas strādā ekonomikas nozarēs ar augstu pievienoto vērtību.

Dažas apskatītās iniciatīvas ir vērstas uz konkrētām ekonomikas nozarēm vai izcelsmes valstīm. EMT dalībvalstis izmanto prasmju attīstības un palīdzības programmas, lai atbalstītu ārvalstu talantīgos darbiniekus visā migrācijas procesā. Citas EMT dalībvalstis īsteno vai plāno programmas, lai apstiprinātu un attīstītu prasmes trešās valstīs, savukārt trīspadsmit dalībvalstis sniedz trešo valstu valstspiederīgajiem palīdzību pirms un pēc ierašanās, piemēram, informāciju par pārcelšanos un kultūras orientāciju. [Lasīt pārskatu.](#)

Ir publicēts **EMT ceturkšņa ziņojums par 2024. gada posmu oktobris - decembris**, kas sniedz jaunāko informāciju par notikumiem ES un valstu līmenī saistībā ar migrāciju un patvērumu.

Latvijā šajā laikposmā veiktas nozīmīgas darbības robežkontroles stiprināšanā, migrantu integrācijā un darba tirgus regulējumā. Pieņemtais 2024.–2028. gada Integrētās robežu pārvaldības plāns ir nozīmīgs solis, lai nodrošinātu efektīvāku robežapsardzību, ņemot vērā Latvijas pierobežu ar Baltkrieviju un pieaugošos migrācijas un drošības riskus. Vienlaikus, lai veicinātu trešo valstu pilsoņu un starptautiskās aizsardzības saņēmēju iekļaušanu sabiedrībā, Latvija pieņēmusi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2024–2027, kurā uzsvēta sociālā integrācija un piekļuve pakalpojumiem.

Darba tirgus sakārtošanai ir apstiprināti jauni ārzemnieku nodarbinātības noteikumi, kas paredz, ka darba devējiem būs jāpamato nepieciešamība piesaistīt ārvalstu darbiniekus, savukārt valsts nodevu pieaugums par migrācijas pakalpojumiem motivēs savlaicīgu pieteikumu iesniegšanu. Tāpat Latvija transponējusi vairākas ES direktīvas, tostarp par ārkārtas ceļošanas dokumentiem un sociālo atbalstu ES Zilās kartes īpašniekiem, kas palīdz harmonizēt valsts likumdošanu ar ES prasībām.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta arī atbalstam Ukrainas civiliedzīvotājiem, jo grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā paredz trīs gadu pagaidu uzturēšanās atļaujas, papildu palīdzību un izmitināšanas iespēju pagarināšanu. Šie aspekti ir kritiski Latvijas drošībai, ekonomikas stabilitātei un sociālajai kohēzijai, tādēļ to īstenošana būs nozīmīgs izaicinājums turpmākajos gados. [Lasīt ziņojumu.](#)

Eiropas migrācijas tīkla pasākums

Eiropas Komisijas Pētījumu un inovāciju ģenerāldirektorāts sadarbībā ar Kopīgo Izpētes centru un Horizon projektu INNOVATE 11. februārī organizēja **tehnisku sanāksmi**, kurā piedalījās vairāk nekā 40 Eiropas Savienības projekti un politikas veidotāji. Pasākuma mērķis bija apkopot informāciju no projektos iesaistītajiem dalībniekiem, lai plānotu tālāko rīcību. Sanāksmē piedalījās arī Eiropas migrācijas tīkla kontaktpunktu pārstāvji. EMT ikgadējais pārskats par patvērumu un migrāciju tiek atzinīgi novērtēts migrācijas pētnieku aprindās tā regularitātes un precīzo terminu lietošanas dēļ.

Sanāksmē tika apspriesti vairāki nozīmīgi jautājumi, tostarp pētniecības rezultātu integrēšana migrācijas politikas īstenošanā. Diskusiju dalībnieki uzsvēra, ka politikas veidotājiem ir nepieciešami pierādījumi no vairākiem pētījumiem, lai pieņemtu lēmumus. Īpaši tika izceltas problēmas, kas saistītas ar pētījumu ilgumu un politikas lēmumu pieņemšanas steidzamību. Darba grupās tika identificētas prioritārās izpētes tēmas, tostarp migrantu pārcelšana, migrācijas scenāriju modelēšana un dezinformācijas apkarošana. Īpaša uzmanība tika pievērsta inovāciju pielietošanai, tostarp MI izmantošanai migrācijas politikā.

Sanāksmē tika prezentēta Horizon-Europe finansētā projekta INNOVATE laboratorija "MR2P Co-Lab", kas piedāvā interaktīvus rīkus un platformas pētniecības un politikas integrēšanai. Diskusijās tika izcelti pētījumi par migrantu veselību un piekļuves šķēršļiem patvērumam.

